

EERSTE BEWONER VAN ESLAAN 16 IN BUSSUM

De man uit Soerabaya

In de villa 'Soerabaya', Eslaan 16, woonden van 6 mei 1892 tot 1905 Gerard van de Pol, zijn vrouw Johanna Molhuijsen en hun drie kinderen. Naast de villa, aan de Eslaan nr. 14, stond vanaf 1897 een koetshuis voor paarden en een rijtuig (tegenwoordig een autobedrijf). In 1905 verhuisden Gerard en Johanna van de Eslaan 16 naar de Mecklenburglaan 2, naar de villa met het mooie Jugendstil glas-in-lood. Gerard overleed op 22 maart 1908. Hij werd slechts 57 jaar oud.

Waterbouwkundige

Gerard van de Pol werd geboren in Alkmaar op 3 oktober 1849. Zijn vader Gerrit van de Pol, geboren in Alkmaar in 1808, was koopman. Gerard volgde een waterbouwkundige opleiding. Hij nam de boot naar Oost-Indië, waar hij werk vond en een bruid. In september 1876 trouwde Gerard te Makassar op Zuid Celebes met Wilhelmina Frederika Louise Sijnja. Hij werkte als "opzichter bij den Waterstaat". Hij zag toe op de bouw van bruggen, wegen, waterlopen en andere kunstwerken. Wilhelmina schonk op 25 mei 1877 het leven aan dochter Louise en op 17 mei 1879 op het eiland Amboina aan dochter Agatha.

Ondernemer

Na acht jaar werken voor Waterstaat vestigde Gerard zich als on-

■ Villa Soerabaya.

dernemer aan de Heerenstraat in Soerabaya. In het Soerabajasch Handelsblad van 30 november 1885 presenteert Gerard zich als aannemer van waterwerken, bouwer van fabrieken, woonhuizen, pakhuizen en deskundige in het werken met dynamiet. Daarnaast leverde hij kozijnen en ramen. Naast deze werkzaamheden zette Gerard een winkel op, aanvanke-lijk in ijzeren bedden, divans en

kapokken toebehoren, gemaakt in zijn meubelfabriek. Ondertussen bleef hij zich in advertenties aanbevelen als "Geëxamineerd Bouwkundige" voor nieuwbouw en reparaties aan gebouwen, fabrieken en smidswerken.

Soerabaya is een belangrijke havenstad op Midden Java. Gerard richtte zich op de doorreizende nieuwe koloniale. Een advertentie in het Handelsblad van Soerabaya van 30 maart 1887 meldt dat de meubelfabrikant G.A. van de Pol de keurigste meubels vervaardigt die Soliditeit, Elegance en Goedkoopte verenigen. "Doortrekkende Ambtenaren en Officieren kunnen binnen vier en twintig uur hun gehele inboedel geëmballeerd aan boord bekomen".

De Heerenstraat is een voorname straat in het oude historische centrum van Soerabaya. Naast bedden, divans en meubelen, deden Gerard en Wilhelmina ook in porselein, serviezen, petroleumlampen, spiegels, wastoestellen, ijskannen en geborduurd klamboegoed. G.A. van de Pol aan de Heerenstraat verkocht goede waar voor Chinese (dus de laagste) prijzen.

Een pijnlijk dilemma

Mogelijk had Gerard malaria opgedaan bij zijn waterstaatkundig werk. Gerard wilde terug naar Holland, maar Wilhelmina wilde in Soerabaya blijven. Het was een pijnlijk dilemma. Wilhelmina was "Indisch" geworden. Haar vader, Johannes Willem Sijnja, geboren in Leeuwarden op 3 juni 1823, vertrok als sergeant naar Oost-Indië en trouwde te Soerabaya met Louisa Maria Eekhout. Hij werd daarna Oost-Indisch ambtenaar. Het echtpaar kreeg tien kinderen in Oost-Indië, waar-

onder Gerards echtgenote Wilhelmina Sijnja, het derde kind. Zij wilde bij haar negen broers en zussen in Soerabaya blijven. Volg je in zo'n situatie je man naar het koude Nederland? Blijkbaar niet: op 29 april 1896 ondertekenden Gerard van de Pol en Wilhelmina Sijnja de akte van echtscheiding.

Van Soerabaya op Java naar villa 'Soerabaya' in Bussum

Terug in Nederland betrokken Gerard van de Pol en zijn dochters Louisa en Agatha op 6 mei 1892 de nieuwe villa 'Soerabaya' aan de Eslaan 16. Gerard vond een vriendin! Op 2 februari 1899, trouwde hij te Arnhem met Johanna Hendrika Catharina Molhuijsen, geboren op 12 oktober 1868. Op 8 november 1899 gaf Johanna, 31 jaar oud, in villa 'Soerabaya' het leven aan dochter Johanna Jacoba Sophie, tot blijdschap van de 50-jarige vader Gerard. Gerards dochters vonden ook een partner en verhuisden na twee jaar. Villa 'Soerabaya' werd daarna te groot voor Gerard, Johanna ende kleine Johanna. In

■ Reclame G.A. van de Pol.

1905 verhuisden ze naar de Mecklenburglaan nr. 2. Van de Pol verkocht zijn villa 'Soerabaya' en de twee percelen fraai aangelegde tuin voor 27.200 gulden aan Leendert Volker. De stal en koetshuis op Eslaan 14 verkocht hij op 6 augustus 1896 voor 10.900 gulden aan dhr. Van Zalinge. Hij was een geslaagd handelaar in rubber uit Sumatra.

Gerardus Anthonius van de Pol overleed op 22 maart 1908, Johanna Hendrika Catharina van de Pol-Molhuijsen overleed op 22 november 1950, 82 jaar oud. Hun dochter Johanna Jacoba Sophie van de Pol overleed op 1 augustus 1951, 52 jaar oud. Ze werden allen begraven in een familiegraf op de Algemene en Nieuwe RK Begraafplaats in Bussum.

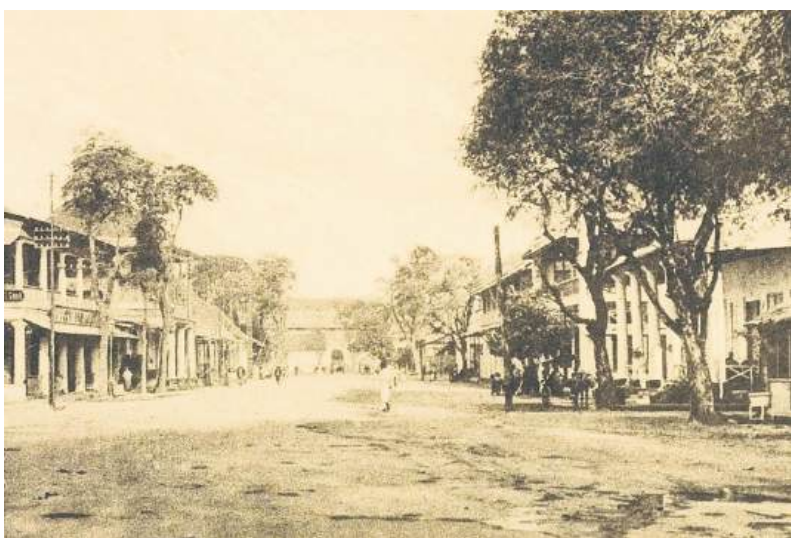
Bronnen:

Regio Archief Gooi en Vechtstreek en Geneanet voor persoonsgegevens, Oost-Indische kranten, notariële akten van overdracht.

Gerard Hoogendijk

■ Amboina / Ambon.

■ Heerenstraat, Soerabaija.

■ Koetshuis en paardenstal Eslaan 14.